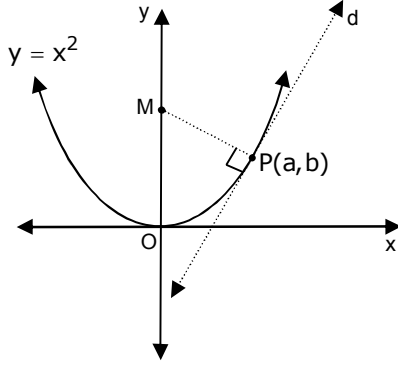

Eğrilik yarıçapı, vektörel fonksiyonlarla açıklanabilecek bir kavramdır. Bir eğrinin bir noktasındaki **eğrilik yarıçapı**, o eğriye o noktada içten teğet olan en büyük çemberin yarıçapı olarak tanımlanabilir.

Biz, $f(x) = x^2$ eğrisine $O(0,0)$ noktasında içten teğet olan en büyük çemberin yarıçapını, eğrinin özel durumundan yararlanarak bulacağız.

Bu çemberin merkezinin y ekseninde olacağı açıktır. $f(x) = x^2$ eğrisinin orijindeki normali ile orijinde bu eğriye içten teğet olan en büyük çemberin bu noktadaki normalinin aynı doğru olacağı da kolaylıkla görülür.

Buna göre; bu çemberin yarıçapını şöyle bulabiliriz:

$f(x) = x^2$ eğrisinin bir $P(a,b)$ noktasındaki teğeti d doğrusu olsun. P 'deki normal y eksenini M noktasında kessin.

d doğrusunun eğimi $m_t = f'(a) = 2a$ ve PM normalinin eğimi $m_n = -\frac{1}{2a}$ olur.

$b = a^2$ olacağı da dikkate alınırsa, MN 'nin denklemi,

$$MN : y - a^2 = -\frac{1}{2a}(x - a)$$

$$\Rightarrow y = -\frac{1}{2a}x + a^2 + \frac{1}{2}$$

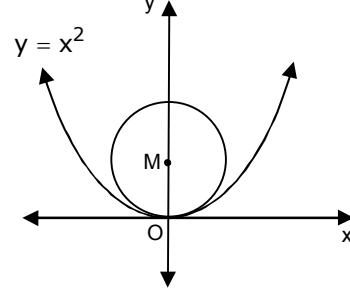
olarak bulunur.

Normal denkleminde $x = 0$ konulursa M noktası $M\left(0, a^2 + \frac{1}{2}\right)$ olur. $P(a, a^2)$ olduğundan

$$|MP| = \sqrt{a^2 + \frac{1}{4}} \text{ olur.}$$

a değeri sıfıra yaklaşırken $|MP|$ değeri de, eğrinin orijindeki eğrilik yarıçapı değerine yaklaşacaktır.

$$a = 0 \text{ için } |MP| = |MO| = r = \frac{1}{2} \text{ OLUR.}$$

Açıklama

$a \neq 0$ iken bulunacak $|MP| = \sqrt{a^2 + \frac{1}{4}}$ değerleri

$P(a, a^2)$ noktalarındaki eğrilik yarıçapları olmayacaktır. Çünkü; orijin dışındaki noktaların en büyük eğrilik çemberlerinin merkezlerinin y ekseninde olacağını söyleyemeyiz. Orijindeki merkezlerinin y ekseninde olacağını da, sezgimize dayanarak söylemiştik. MO üzerinde, $|MK| + |KO| = |MO|$ koşulunu sağlayan her K merkezli, $|KO|$ yarıçaplı çember P 'de eğriye içten teğet olur. İçten teğet olan bu çemberlerin en büyüğü $M\left(0, \frac{1}{2}\right)$ merkezli ve $\frac{1}{2}$

yarıçaplı olanıdır. Örneğin; $T(0,1)$ merkezli ve 1 yarıçaplı çember eğriye içten değil dıştan teğet olur.

Bu çözüm ve açıklamalarımız sezgisel düzeyde kalmaktadır. Problemin tam olarak çözümü daha üst kavramları gerektirmektedir.

|
| **Eğrilik Yarıçapı** -

- **Muharrem Şahin**
